

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U105495

Державний реєстраційний номер: 0120U101218

Відкрита

Дата реєстрації: 12-07-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Визначення модельних природоохоронних територій і проведення польових досліджень

Початок етапу: 01-2020

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут екології Карпат Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05540066

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Козельницька, буд. 4, м. Львів, Львівська обл., 79026, Україна

Телефон: 380322707430

Телефон: 380322700146

E-mail: ekoinst@mail.lviv.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01061, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380442343243

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: <http://nas.gov.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541230

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 510.271 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Апробація методів оцінки стану й моніторингу біосистем різного рівня організації для збереження та відновлення біорізноманіття на модельних природоохоронних територіях

Назва роботи (англ)

Testing the methods for assessing the status and monitoring of biosystems at various levels of the organization to conserve and restore biodiversity in model conservation areas

Реферат (укр)

Проведено апробацію методів біоіндикації екосистемних процесів, детермінованих екзогенними та ендогенними змінами екологічних умов, зокрема, на прикладі модельної природоохоронної території НПП Сколівські Beskydy показано, що порівняння співвідношень трофічних груп фітонематод у корінних і похідних екосистемах має важливе значення для встановлення причин всихання ялини в антропогенно змінених екосистемах. Дана оцінка ефективності використання показників змін динаміки депонованого карбону в екосистемах як індикатору їх стану в умовах природоохоронного режиму, здійснена апробація оцінки вуглецевої ємності на модельній природоохоронній території – регіональний ландшафтний парк «Надсянський», Стрийсько-Сянська Верховина. Здійснено апробацію методів моніторингу та оцінки змін видового складу й типологічної структури доміантних типів оселищ в різних умовах збереження. Експериментально встановлено популяційні маркери пристосування видів до змін умов середовища в умовах антропогенного впливу й природоохоронного режиму; запропоновано нові підходи до оцінки стану популяцій на основі параметрів життєвості, вікової та статевої структур з метою вдосконалення способів збереження й відновлення біорізноманіття на природоохоронних територіях, зокрема, встановлено, що у вегетативно активних видів за умов розвитку без вегетативного розмноження життєвість особин і їхній відносний вік істотно збільшується. У ході польових досліджень удосконалено методи популяційно-індикаційного моніторингу природних комплексів в умовах резерватогенних змін. Оцінено ефективність використання субклітинно-молекулярних маркерів процесів адаптації рослинних організмів до резерватогенних змін екологічних умов, зокрема зміни компонентного складу пігментів фотосинтезу, ступеня їх агрегації з ліпопротеїдами тилакоїдних мембран та підвищення хлорофілазної активності.

Реферат (англ)

The approbation of methods of bioindication of ecosystem processes determined by exogenous and endogenous changes of ecological conditions is carried out, in particular, on the example of model nature protection territory of Skoliv Beskydy National Park . The estimation of efficiency of use of indicators of changes of dynamics of the deposited carbon in ecosystems as an indicator of their condition in the conditions of a nature protection mode is given, approbation of an estimation of carbon capacity in model nature protection territory is carried out - regional landscape park "Nadsyansky", Stryjsko-Syanska Verkhovyna. The approbation of methods of monitoring and estimation of changes of species composition and typological structure of dominant types of settlements in different conditions of preservation is carried out. Experimentally established population markers of adaptation of species to changes in environmental conditions under conditions of anthropogenic impact and environmental protection regime; proposed new approaches to assessing the status of populations based on vital parameters, age and sex structures in order to improve ways of conservation and restoration of biodiversity in protected areas, in particular, found that in vegetatively active species under conditions without vegetative reproduction vitality of individuals and their relative age increases. In the course of field research the methods of population-indication monitoring of natural complexes in the conditions of reservogenic changes have been improved. The efficiency of using subcellular-molecular markers of plant organisms adaptation to reservogenic changes in environmental conditions, in particular changes in the component composition of photosynthesis pigments, the degree of their aggregation with lipoproteins of thylakoid membranes and increased chlorophylase activity was evaluated.

Індекс УДК: 574.4, 630*:504.064.3

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Апробація методів оцінки стану й моніторингу біосистем різного рівня організації для збереження та відновлення біорізноманіття на модельних природоохоронних територіях

Назва продукції (англ): Approbation of methods for assessing the status and monitoring of biosystems of different levels of the organization for the conservation and restoration of biodiversity in model protected areas

Очікувані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Охорона природи

Опис продукції (укр): Проміжний звіт

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 01.2020-12.2020

Виробник продукції: Інститут екології карпат НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Згідно договору

7. Бібліографічний опис

1. Гірна А.Я., Канарський Ю.В., Яворницький В.І. Павуки і туруни як складові різноманіття членистоногих (Arthropoda) екосистем Льва-Ствизького межиріччя (Рівненська область). Вісник Львів. ун-ту. Серія біологічна. – 2020. – 82. – С. 89-100. – <https://dx.doi.org/10.30970/vlubs.2020.82.07>

2. Glotov S. V., Hushtan K. V., Kanarsky Yu. V., Hushtan H. H., Rizun V. B. Rove beetles (Coleoptera, Staphylinidae) from the Carpathian Biosphere Reserve in collections of State Museum of Natural History (Lviv, Ukraine). Наукові записки Державного природознавчого музею. 2020. Випуск 36. С.53-60. DOI: 10.36885/nzdpm.2020.36.53-60

3. Кияк В.Г., Малиновський А.К. Аспекти методології досліджень популяцій рослин (на прикладі рідкісних видів) Наукові записки Державного природознавчого музею. п Львів, 2020. п Вип. 36. п С. 115-128. Категорія Б.

4. Yuliya Krasylenko, Yevhen Sosnovsky, Atamas Natalia, Grigory Popov, Volodymyr Leonenko, Kateřina Janošiková, Nadiya Sytschak, Karol Rydlo, and Dmytro Sytnyk The European mistletoe (*Viscum album* L.): distribution, host range, biotic interactions and management worldwide with special emphasis on Ukraine. Botany. 2020, Vol. 98, Issue 9, P. 499-516. DOI: 10.1139/cjb-2020-0037

5. Kyyak N. Y., Lobachevska O. V., Rabyk I. V., Kyyak V. H. Role of the bryophytes in substrate revitalization on the post-technogenic salinized territory. Biosystem Diversity. 2020. 28(4). P. 345-352. Категорія А. URL: <https://ecology.dp.ua/index.php/ECO/issue/view/81>

6. Данилик І.М., Сосновська С.В. Методика моніторингу стану популяцій раритетних видів осок на природоохоронних територіях. Моніторинг та охорона біорізноманіття в Україні: Рослинний світ та гриби. Київ; Чернівці: Друк Арт, 2020. Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 16, Т. 1. С. 75-78.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 107

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Андреева Ольга Олегівна (к. б. н.)

Білонога Володимир Михайлович (к.б.н., с.н.с.)

Башта Андрій-Тарас Вікторович (к.б.н., с.н.с.)

Данилик Іван Миколайович (д.б.н., пров.н.с.)

Дмитрах Ростислава Ігорівна (к. б. н., с.н.с.)

Канарський Юрій Васильович (к.б.н.)

Кияк Володимир Григорович (д.б.н., с.н.с.)

Кияк Наталія Ярославівна (к. б. н., с.н.с.)

Козловський Микола Павлович (д. б. н., с.н.с.)

Лобачевська Оксана Василівна (к.б.н., с.н.с.)

Марискевич Оксана Георгіївна (к.б.н., с.н.с.)

Микітчак Тарас Ігорович (к.б.н.)

Рабик Ірина Володимирівна

Сичак Надія Миколаївна (к. б. н.)

Шпаківська Ірина Миронівна (к.б.н., с.н.с.)

Ященко Павло Тихонович (к.б.н., доц.)

Керівник організації:

Козловський Микола Павлович

Керівники роботи:

Козловський Микола Павлович (д. б. н., член-кор.)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності

УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.